

СТАНОВИЩЕ

Относно: дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „Доктор“ в област на висше образование „Аграрни науки и ветеринарна медицина“, професионално направление „Животновъдство“, научна специалност „Овцевъдство и козевъдство“.

Тема на дисертационния труд: „Фенотипни и генотипни параметри на Романовска порода овце отглеждана в съвременните условия на България“

Автор: Геновева Савова Георгиева - докторант на самостоятелна подготовка към ИПЖЗ - Троян.

Член на научното жури: проф. д-р Николай Цветанов Марков, отдел «Животновъдство в планинските региони», Институт по планинско животновъдство и земеделие – Троян, Селскостопанска академия- София, с научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биотехника и биология на размножаването“, назначен за член на НЖ със зап. РД 49 от 23.03.2026г.

Кратко представяне на докторанта.

Геновева Савова Георгиева е родена на 19.03.1991 г. в гр.Троян. Омъжена е с 1 дете. През 2017г. завършва Тр.У Стара Загора, като и дадена образователно-квалификационната степен „магистър“ по специалността „Ветеринарна медицина“.

От 08.11.2021г. е назначена на академичната длъжност „Асистент“ по научната специалност „Овцевъдство и козевъдство“ в отдел „Животновъдство в планинските региони“ при ИПЖЗ – гр.Троян.

Със заповед РД 05-84/16.04.2025г. на Председателя на ССА е зачислена в докторантура на самостоятелна подготовка с научни ръководители: доц. д-р Цветомира Петкова Банчева и проф. д-р Светослава Тодорова Енева - Стойчева от ИПЖЗ – гр.Троян. Със заповед РД 05-177/24.07. 2025г. на Председателя на ССА е отчислена от докторантура, с право на защита.

I. Актуалност на изследвания проблем

Романовската порода овце е създадена чрез дългогодишна народна селекция, преди повече от двеста години в Русия. Първоначално е оценена с високото качество на кожата и със забележителния строеж на руното. По-късно селекцията е насочена към репродуктивните характеристики на овците-майки. В Европа, Романовската порода е разпространена преди повече от петдесет години, когато е внесена и в нашата страна. Днес тя е пазител на ценни и уникални гени, които автохтонните български породи овце не притежават. Романовската порода в България е преминала през период на възход, развъждана чистопородно и участваща в схеми за кръстосване с други породи, и период с намаляване на броя на овците. В днешно време интересът към породата се провокира от високата плодовитост на овците, която може да се използва за подобряване на стопанските характеристики на други породи овце с по-ниска плодовитост. Високата преживяемост на новородените агнета се свързва с по-високата месодайна продуктивност и икономическа рентабилност, която се постига от една овца-

майка за стопанска година. Изследванията, отнасящи се до млечната и месодайната продуктивност на романовските овце, са ограничени, а през последните десетилетия в България практически липсват актуални данни.

II. Цел задачи и методи на изследване (хипотези на дисертационния труд)

Цел на проучването е да се проследят в динамика основни фенотипни и генотипни параметри на Романовската порода овце, отглеждана в съвременните условия на България. За постигането на целта, експерименталната работа е организирана в изпълнение на следните задачи:

1. Динамика на живото тегло в зависимост от възрастта
2. Млечна продуктивност и състав на коластра и мляко от Романовска порода овце
3. Установяване на угоителните способности и месодайни качества на мъжки и женски агнета
4. Екстериорни измервания на животни на различна възраст
5. Вълнодобив и нежност на вълната
6. Репродуктивни показатели на овце от Романовската порода

Проучването е проведено в периода 2022-2024 година. В изследванията са включени 345 броя агнета, 172 овце-майки и 8 коча Романовска порода, отглеждани в Научно-експерименталната база на Институт по планинско животновъдство и земеделие, гр. Троян, намираща се в предпланинския район на Централна Северна България. Приложени са стандартни надеждни количествени и качествени методи.

III. Визуализация и интерпретации на научните резултати

В дисертационния труд са цитирани 271 литературни източника, от които 73 на кирилица и 198 на латиница. Докторанта има добра литературна осведоменост, много добро боравене с литературните източници, както при разработването на литературния преглед, така и при сравнителните анализите на получените резултати. Целта е правилно формулирана, задачите са изпълнени, а направените обобщения, изводи и препоръки отразяват в пълна степен получените резултати. Дисертантката е придобила необходимата теоритична и практическа подготовка, знанията и уменията за планиране и провеждане на експерименти, за професионален анализ и интерпретация на получените резултати. Дисертацията е написана на добър стил и език и е добре онагледена.

IV. Приноси на дисертационния труд

Геновева Савова Георгиева прави следните научни, научно-приложни и приложни приноси.

Научни приноси:

1. За първи път се представят данни за физикохимичния състав на коластра от Романовската порода овце. Установена е динамиката на показателите – масленост, протеин, лактоза и други, през първите три дни след раждането. Доказано е значимо

влияние на броя на родените агнета върху състава на коластрата, като най-високи стойности са отчетени при овце, родили близнаци и тризнаци.

2. Извършените екстериорни измервания на животни от 30-дневна до 2.5-годишна възраст, данни които позволяват да се направи комплексна оценка на растежа и развитието им, както и допълване на наличната информация за екстериорните показатели при животните от Романовската порода.

Научно-приложни приноси:

1. Проследена е динамиката на живото тегло и средния дневен прираст при романовски агнета от раждането до 90-дневна възраст и при женски животни до 2.5 години при условията на Предбалкана. Установено е статистически значимо влияние на пола и типа на раждане върху живото тегло при раждане и ранния растеж, като са определени конкретни процентни разлики между мъжки и женски агнета, както и между близнаци и тризнаци. Получените резултати допълват съществуващата информация относно растежния потенциал на агнетата.

2. Определена е динамиката на дневната и лактационната млечност при овце от Романовската порода, като е доказано статистически значимо намаляване на средната дневна млечност в хода на лактацията ($p < 0.001$). Установена е средната лактационна млечност за целия период на изследването (59.45 l), което допринася за обогатяване на съществуващата научна информация за продуктивните възможности на Романовската порода при конкретни условия на отглеждане.

3. Проучени са количествените и качествените признаци на вълнодайната продуктивност – вълнодобив и нежност на вълната. Резултатите от изследването са сравнени с данни установени от български и чуждестранни автори.

Приложни приноси:

1. Настоящото изследване допълва научните данни за кланичните характеристики и качеството на месото при агнета Романовска порода. Установеното потвърждава високата месодайна продуктивност и технологични показатели на месото на агнетата от двата пола, и дава основание за ефективното им използване в месопереработвателната промишленост.

V. Оценка на качеството на публикации, отразяващи резултатите в дисертацията

Дисертантката представя две научни публикации, които отразяват резултати от дисертационния труд. Те са отпечатани в реферираното и индексирано в световноизвестна база данни с научна информация списание - Journal of Mountain Agriculture on the Balkans. В една от статиите дисертантката е самостоятелен автор, а в другата е водещ автор. Оценката ми е положителна за представените публикации, отразяващи резултатите от дисертацията.

VI. Критични бележки, въпроси и препоръки

Прероръчвам за в бъдеще докторантката да изследва опетнеността на вълната при агнета непосредствено след раждането им за които споменава на стр.98, защото считам, че това неизследван важен морфологичен признак.

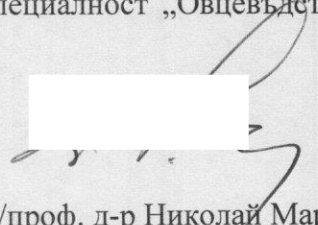
Този прероръка не намалява ни най-малко достойнствжто и качествата на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на приложените от докторанта разнообразни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ССА-София.

Това ми дава основание да оценя положително дисертационния труд и да предложа на почитаемите членове на Научното жури да гласуват положително, за да бъде присъдена на Геновева Савова Георгиева образователната и научна степен „Доктор” в област на висше образование „Аграрни науки и ветеринарна медицина“, професионално направление „Животновъдство“, научна специалност „Овцевъдство и козевъдство”

Изготвил становището:

/проф. д-р Николай Марков/

28.04.2026 г. Гр.Троян

STATEMENT

Regarding: A dissertation for the acquisition of the educational and scientific degree "Doctor" (PhD) in the field of higher education "Agricultural Sciences and Veterinary Medicine", professional field "Animal Husbandry", scientific specialty "Sheep and Goat Breeding".

Dissertation Topic: "Phenotypic and genotypic parameters of the Romanov sheep breed **raised** under modern conditions in Bulgaria"

Author: Genoveva Savova Georgieva – PhD student on independent study at **RIMSA** – Troyan.

Member of the Scientific Jury: Prof. Nikolay Tsvetanov Markov, PhD, Department of "Animal Husbandry in Mountain Regions", Research Institute of Mountain Stockbreeding and Agriculture (**RIMSA**) – Troyan, Agricultural Academy – Sofia, scientific specialty "Breeding of Farm Animals, Biotechnics and Biology of Reproduction", appointed as a member of the Scientific Jury by Order № RD 49 dated March 23, 2026.

Brief Presentation of the PhD Student

Genoveva Savova Georgieva was born on March 19, 1991, in the town of Troyan. She is married and has one child. In 2017, she graduated from Trakia University – Stara Zagora, where she was awarded the educational and qualification degree "Master" in the specialty of "Veterinary Medicine".

Since November 8, 2021, she has held the academic position of "Assistant" in the scientific specialty "Sheep and Goat Breeding" within the Department of "Animal Husbandry in Mountain Regions" at **RIMSA** – Troyan.

By Order № RD 05-84 dated April 16, 2025, issued by the President of the Agricultural Academy, she was enrolled in a PhD program on independent study under the scientific supervision of Assoc. Prof. Tsvetomira Petkova Bancheva, PhD, and Prof. Svetoslava Todorova Eneva-Stoycheva, PhD, from **RIMSA** – Troyan. By Order № RD 05-177 dated July 24, 2025, issued by the President of the Agricultural Academy, she was struck off the doctoral rolls with the right to defend her dissertation.

I. Relevance of the Researched Problem

The Romanov sheep breed was developed through long-standing traditional selection more than two hundred years ago in Russia. It was initially valued for the high quality of its skins and the remarkable structure of its fleece. Later, selection was directed toward the reproductive characteristics of the ewes. In Europe, the Romanov breed spread more than fifty years ago, which is also when it was introduced to our country. Today, it is a repository of valuable and unique genes that autochthonous Bulgarian sheep breeds do not possess.

The Romanov breed in Bulgaria has gone through a period of expansion, being raised as a purebred and participating in crossbreeding schemes with other breeds, as well as a period of decline in sheep numbers. Nowadays, interest in the breed is stimulated by the high prolificacy of the ewes, which can be utilized to improve the economic indicators of other sheep breeds with lower fertility. The high survival rate of newborn lambs is associated with higher meat productivity and the economic profitability achieved per ewe during a fiscal year. Research regarding the milk and meat productivity of Romanov sheep is limited, and in recent decades, there has been a practical lack of up-to-date data in Bulgaria.

II. Aim, Objectives, and Research Methods (Dissertation Hypotheses)

The aim of the study is to monitor the dynamics of the primary phenotypic and genotypic parameters of the Romanov sheep breed raised under modern conditions in Bulgaria. To achieve this aim, the experimental work was organized to fulfill the following objectives:

1. Dynamics of live weight in relation to age.
2. Milk productivity and composition of colostrum and milk from the Romanov sheep breed.
3. Determination of the fattening abilities and meat quality indicators of male and female lambs.
4. Exterior measurements of animals at different ages.
5. Wool yield and wool fineness.
6. Reproductive indicators of Romanov sheep.

The study was conducted during the 2022–2024 period. The research included 345 lambs, 172 ewes, and 8 rams of the Romanov breed, raised at the Scientific and Experimental Base of the Research Institute of Mountain Stockbreeding and Agriculture (RIMSA) – Troyan, located in the foothill region of Central Northern Bulgaria. Standard and reliable quantitative and qualitative methods were applied.

III. Visualization and Interpretation of Scientific Results

The dissertation cites 271 literary sources, of which 73 are in Cyrillic and 198 in Latin script. The PhD student demonstrates excellent literature awareness and a very high level of proficiency in utilizing literary sources, both in the development of the literature review and in the comparative analyses of the obtained results. The aim is correctly formulated, the objectives have been fulfilled, and the formulated summaries, conclusions, and recommendations fully reflect the results obtained. The doctoral candidate has acquired the necessary theoretical and practical training, as well as the knowledge and skills for planning and conducting experiments, and for the professional analysis and interpretation of the results. The dissertation is written in a good style and language and is well-illustrated.

IV. Contributions of the Dissertation

Genoveva Savova Georgieva makes the following scientific, scientific-applied, and applied contributions.

Scientific Contributions:

1. For the first time, data on the physicochemical composition of colostrum from the Romanov sheep breed are presented. The dynamics of the indicators – fat content, protein, lactose, and others – have been established during the first three days after parturition. A significant influence of the number of lambs born on the colostrum composition has been proven, with the highest values recorded in ewes that gave birth to twins and triplets.
2. Exterior measurements were conducted on animals from 30 days to 2.5 years of age. These data allow for a complex assessment of their growth and development, as well as supplementing the available information regarding the exterior indicators of animals from the Romanov breed.

Scientific-Applied Contributions:

1. The dynamics of live weight and average daily gain in Romanov lambs from birth to 90 days of age, and in female animals up to 2.5 years, under the conditions of the Fore-Balkan region, have been monitored. A statistically significant influence of sex and birth type on birth weight and early growth has been established, with specific percentage

differences determined between male and female lambs, as well as between twins and triplets. The results obtained supplement existing information regarding the growth potential of the lambs.

2. The dynamics of daily and lactational milk yield in Romanov ewes have been determined, proving a statistically significant decrease in average daily milk yield during the course of lactation ($p < 0.001$). The average lactational milk yield for the entire study period was established at 59.45 l, which contributes to enriching the existing scientific information on the productive capacities of the Romanov breed under specific raising conditions.

3. The quantitative and qualitative traits of wool productivity – wool yield and wool fineness – have been studied. The results of the study are compared with data established by Bulgarian and foreign authors.

Applied Contributions:

1. The present study supplements scientific data regarding the carcass characteristics and meat quality of Romanov lambs. The findings confirm the high meat productivity and technological indicators of the meat from lambs of both sexes, providing a basis for their effective use in the meat processing industry.

V. Assessment of the Quality of Publications Reflecting the Results of the Dissertation

The PhD student presents **two scientific publications** that reflect the results of the dissertation work. They are published in a journal referred and indexed in world-renowned scientific information databases – the *Journal of Mountain Agriculture on the Balkans*. In one of the articles, the PhD student is the sole author, and in the other, she is the lead author. My assessment of the presented publications reflecting the dissertation results is positive.

VI. Critical Remarks, Questions, and Recommendations

I recommend that in the future, the PhD student investigates the wool pigmentation (spotting) in lambs immediately after birth, which is mentioned on page 98, as I consider this an unresearched and important morphological trait. This recommendation does not in any way reduce the quality of the dissertation work.

CONCLUSION

Based on the various research methods applied by the PhD student, the correctly conducted experiments, and the formulated summaries and conclusions, I consider that the presented dissertation meets the requirements of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASRB) and the Regulations for the terms and conditions for acquiring scientific degrees and occupying academic positions at the Agricultural Academy – Sofia.

This gives me reason to evaluate the dissertation positively and to propose to the honorable members of the Scientific Jury to vote in favor of awarding Genoveva Savova Georgieva the educational and scientific degree "Doctor" (PhD) in the field of higher education "Agricultural Sciences and Veterinary Medicine", professional field "Animal Husbandry", scientific specialty "Sheep and Goat Breeding".

Prepared the S T A T E M E N T:

28.04.2026
Troyan

(Prof. Nikolay Markov, PhD)